

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Š. N.**, zastoupeného Mgr. Jiřím Hrubanem, advokátem se sídlem Antonínská 2, Brno, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 6. 3. 2008, č. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 11. 12. 2008, č. j. 22 Cad 85/2008 – 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se včas podanou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Brně, jímž soud zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 3. 2008, č. x. Uvedeným rozhodnutím žalovaná přiznala žalobci částečný invalidní důchod od 30. 7. 2001 podle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon č. 155/1995 Sb.“), a podle čl. 11 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o sociálním zabezpečení č. 228/1993 Sb. a počínaje 1. 5. 2004 i s přihlédnutím k Nařízení Rady EHS č. 1408/71 a Nařízení Rady EHS č. 574/72.

Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu: Dne 2. 7. 2001 podal žalobce prostřednictvím Okresní správy sociálního zabezpečení ve Vyškově (dále jen OSSZ) žádost o přiznání plného invalidního důchodu. Podle posudku lékaře OSSZ ze dne 3. 5. a 21. 6. 2002 nebyl žalobce plně invalidní, nýbrž pouze částečně invalidní dle § 44 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. Datum vzniku invalidity bylo stanoveno na 30. 7. 2001. Rozhodnutím č. I. ze dne 23. 7. 2002 následně žalovaná zamítlá žádost žalobce o plný invalidní důchod; rozhodnutím z téhož dne č. II. pak žalovaná zamítlá žádost žalobce o částečný invalidní důchod, neboť ve smyslu § 40 odst. 1 písm. f) a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. v rozhodném období od 30. 7. 1991 do 29. 7. 2001 nezískal potřebnou dobu pojištění v rozsahu pěti let pojištění.

Dne 28. 4. 2004 podal žalobce další žádost o plný invalidní důchod. Podle posudku lékaře OSSZ ze dne 1. 12. 2004 byl žalobce plně invalidní dle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Datum invalidity bylo stanoveno na 14. 9. 2004. Rozhodnutím ze dne 3. 10. 2005 žalovaná zamítla i tuto žalobcovu žádost pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb. s přihlédnutím k Nařízení Rady č. 1408/71 a k Nařízení Rady č. 574/72. V rozhodném období před vznikem invalidity, tj. v době od 14. 9. 1994 do 13. 9. 2004 získal žalobce pouze 4 roky a 77 dní pojištění.

Dne 16. 1. 2008 obdržela žalovaná formulář E 205 SK ze dne 4. 12. 2007, kterým byla slovenským nositelem pojištění zhodnocena doba žalobcovu pojištění do 31. 12. 1992. S ohledem na datum vzniku částečné invalidity (30. 7. 2001) bylo zjištěno, že žalobce splnil podmínky nároku na částečný invalidní důchod ve smyslu § 43 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., jelikož v době od 30. 7. 1991 do 29. 7. 2001 získal potřebnou dobu pojištění v rozsahu 5 let. Na základě uvedených skutečností žalovaná vydala dne 6. 3. 2008 rozhodnutí, jímž přiznala žalobci částečný invalidní důchod, jak bylo uvedeno výše.

Na základě takto zjištěného skutkového stavu dospěl krajský soud k závěru o nedůvodnosti podané žaloby. Soud nepřisvědčil námitce, podle níž nebyla žalobci započítána doba pojištění od 4. 7. 1994 do 17. 12. 1994. Tuto dobu žalobce neuvedl v žádné ze svých žádostí (ze dne 3. 2. 1992, 30. 3. 1994, 25. 7. 1995, 28. 4. 2004, 2. 7. 2007), nicméně je možné její zohlednění postupem podle § 56 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., tzn. pokud žalobce zdokladuje dobu pojištění za uvedené období, provede žalovaná dodatečně její zápočet.

Oprávněnou krajský soud neshledal ani námitku zhoršeného zdravotního stavu žalobce, která měla podle něj odůvodnit přiznání plného invalidního důchodu. V daném případě nebylo předmětem sporu, zda je žalobce plně invalidní, nýbrž určení data vzniku plné invalidity. Toto bylo shodně stanoveno lékařem OSSZ, jakož i posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně ze dne 25. 11. 2008 na 14. 9. 2004. Jelikož doba pojištění potvrzená slovenským nositelem pojištění zahrnuje pouze dobu do 31. 12. 1992, je zápočet této doby pojištění bezpředmětný, neboť do rozhodného období od 14. 9. 1994 do 13. 9. 2004 nezasahuje. Žalobce je tedy plně invalidní dle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., nárok na přiznání této dávky mu však nevznikl.

Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností z důvodu vymezeného v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), konkrétně pro vadu spočívající v nezákonnosti dokazování před správním orgánem, pro kterou měl krajský soud napadené rozhodnutí zrušit. Jádrem sporu je podle stěžovatele skutečnost, zda splnil podmínku pro přiznání plného invalidního důchodu spočívající v získání potřebné doby pojištění. Ve vyjádření žalované k žalobě a v napadeném rozsudku se uvádí, že v době rozhodné pro posouzení nároku získal stěžovatel dobu pojištění v rozsahu 4 let a 77 dní. Při zjišťování doby pojištění se žalovaná spolehla na informace uvedené stěžovatelem v žádosti, aniž by tyto byly blíže časově zařazeny. Přitom od 17. 10. 1994 do 27. 1. 1998 byl stěžovatel evidován jako uchazeč o zaměstnání u Úřadu práce v Přerově, dislokovaného pracoviště v Kojetíně, a o této náhradní době pojištění není ve správním rozhodnutí ani v rozsudku zmínka, ač by pro žalovanou nebylo problematické přehled náhradních dob pojištění získat. Při zohlednění této doby by stěžovatel podmínku pro vznik nároku na plný invalidní důchod splnil. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu uplatněných stížních bodů, avšak po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 5 odst. 1 písm. n) zákona č. 155/1995 Sb. jsou účastny pojištění osoby vedené v evidenci úřadu práce jako uchazeči o zaměstnání po dobu, po kterou jim náleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, a v rozsahu nejvýše tří let též po dobu, po kterou jim tato podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáleží, s tím, že tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod.

Podle § 40 odst. 1 písm. f) zákona č. 155/1995 Sb. činí potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků. Podle odst. 2 tohoto ustanovení se potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem plné invalidity, jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem plné invalidity. Podle § 44 odst. 3 citovaného zákona platí uvedené shodně pro nárok na částečný invalidní důchod.

Podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. zjistí-li se, že důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož důchod nebo jeho zvýšení náleží.

Úvodem nutno předeslat, že žalovaná v projednávané věci zahájila z moci úřední řízení o částečný invalidní důchod právě podle výše ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb. Tím byl vymezen předmět správního řízení. Proti rozhodnutí, kterým následně žalovaná stěžovateli tento důchod přiznala, pak stěžovatel brojil postupně žalobou ke krajskému soudu a kasační stížností k Nejvyššímu správnímu soudu, kterými se domáhá přiznání jiné dávky, a to plného invalidního důchodu. Lze tedy konstatovat, že stěžovatelem uplatňované námitky směřují do značné míry mimo žalovanou vytyčený předmět řízení, neboť existenci nároku ani výši přiznaného částečného invalidního důchodu stěžovatel explicitně nezpochybnil. O nároku na plný invalidní důchod bylo rozhodováno v jiných řízeních na základě žádosti stěžovatele, nejnověji požádal stěžovatel o tento důchod dne 11. 2. 2009. O jeho žádosti bude zajisté žalovanou vydáno rozhodnutí, a to bude moci stěžovatel případně napadnout samostatnou žalobou.

Předmětu řízení v projednávané věci, by se tedy mohla dotknout nanejvýš otázka týkající se zápočtu dob pojištění. Zde však Nejvyšší správní soud musí přisvědčit krajskému soudu (potažmo žalované) v tom, že je nutno rozlišovat mezi obdobími, ze kterého se zjišťuje potřebná doba pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod, a obdobími, ze kterého se zjišťuje potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod, a to s ohledem na různá data, ke kterým byly u stěžovatele stanoveny částečná a plná invalidita. Zatímco pro posouzení nároku na částečný invalidní důchod je tímto obdobím deset let od 30. 7. 1991 do 29. 7. 2001, pro posouzení nároku na plný invalidní důchod je tímto obdobím deset let od 14. 9. 1994 do 13. 9. 2004. Jelikož pak slovenským nositelem pojištění v daném případě dodatečně dohledaná náhradní doba spadá do let 1991 a 1992 (evidovaná nezaměstnanost od 15. 7. 1991 do 31. 12. 1992), zohlednila žalovaná tuto dobu v řízení o částečný invalidní důchod, neboť předmětná doba zasahuje do období rozhodného pouze pro tento nárok. Právě zápočet této doby byl ostatně důvodem k zahájení řízení o přiznání dávky. Je proto na místě uzavřít, že uplatněný důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. není naplněn.

K uplatněnému nároku na plný invalidní důchod a k otázce zápočtu náhradních dob pro tuto dávku, pak Nejvyšší správní soud z hlediska výše uvedeného jen na okraj podotýká,

že podle § 5 odst. 1 písm. n) zákona č. 155/1995 Sb. se doba vedení v evidenci úřadu práce, po kterou nenáleží podpora v nezaměstnanosti, omezuje pro zápočet na dobu tří let zpětně ode dne vzniku nároku. Tato doba byla stěžovateli v řízení na základě žádosti ze dne 28. 4. 2004 započtena v plné výši, tj. od 14. 9. 2001 do 13. 9. 2004 (1096 dní), (srov. formulář E 205 CZ vypracovaný žalovanou k žádosti stěžovatele ze dne 28. 4. 2004, který je součástí správního spisu). Přesto stěžovatel podmínku potřebné doby pojištění nesplnil. Získal-li stěžovatel ještě další doby pojištění, což tvrdí, je na něm, aby je v řízení o plný invalidní důchod doložil.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadený rozsudek Krajského soudu v Brně netrpí vadou podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a kasační stížnost proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, správní orgán ze zákona nemá právo na náhradu nákladů řízení, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu